

ที่ พม ๐๕๐๕/๖๕๗

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๖๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการตรวจสอบการดำเนินงานของสมาคมตามข้อร้องเรียนของ

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลบางสีทอง

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลบางสีทอง ที่ นบ ๕๓๔๐๑/๐๙๔๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลตำบลบางสีทองแจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามประเด็นข้อร้องเรียนของ [redacted] ว่าสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ ๒ แห่งดำเนินการตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อบังคับของแต่ละสมาคมถูกต้องแล้ว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. กรณีสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูไทย

ประเด็นที่ ๑ ขอให้ระงับการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ ในวันศุกร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และการจัดสัมมนาในวันที่ ๖ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เนื่องจากสมาคมฯ ดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เห็นว่าการจัดประชุมใหญ่วิสามัญดังกล่าว หากสมาคมฯ ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และเป็นไปตามข้อ ๓๖ (๑) ของข้อบังคับของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็ถือได้ว่าเป็นการจัดประชุมที่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนการจัดสัมมนาในวันที่ ๖ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นั้น ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมสัมมนาต้องเป็นไปตามข้อ ๕ (๑๔) ของประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ถึงแม้ที่ประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบรายการค่าใช้จ่ายในการจัดสัมมนาในวันที่ ๖ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แล้วก็ตาม แต่สมาคมฯ ต้องขอความเห็นชอบรายการค่าใช้จ่ายจากนายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ก่อนจึงจะสามารถใช้จ่ายเงินรายการดังกล่าวได้

ประเด็นที่ ๒ การได้มาของนายกสมาคมคนปัจจุบันชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่าหากที่มาของนายกสมาคมฯ เป็นไปตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ถือได้ว่าชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๓ การได้มาของกองทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกสมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบให้สมาชิกกรณีเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าไม่พอจ่ายที่สิ้นสมาชิกภาพในรอบปีบัญชีนั้น เห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดว่า การฌาปนกิจสงเคราะห์หมายความว่า กิจการที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

ในการจัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้น ซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน และเงินสงเคราะห์ หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิก ซึ่งถึงแก่ความตายรวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ กรณีที่สมาคมฯ จัดตั้ง กองทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกสมาคม โดยการนำเงินสะสมของสมาคมไปจ่ายเป็นเงินสมทบ ให้สมาชิกที่เสียชีวิตกรณีเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าไม่พอจ่ายนั้น เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก เงินสะสมของสมาคมฯ ซึ่งมาจากเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง เงินสงเคราะห์ ดอกเบี้ยและเงินที่ได้รับบริจาค นั้น มีไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสมาคม ตามข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ดังนั้น สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ จะมีวัตถุประสงค์นอกจากการฌาปนกิจสงเคราะห์มิได้ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง ซึ่งนอกจากจะขัดหรือแย้ง กับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินการฌาปนกิจสงเคราะห์แล้ว ยังอาจเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๓๐ ซึ่งมีโทษทางอาญาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันอีกด้วย

ประเด็นที่ ๔ การตรวจสอบเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ เห็นว่า สมาคมฯ จะต้องใช้จ่ายในการดำเนินการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เรื่อง วิธีการจ่ายเงิน ค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษา เงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะของคณะกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่ จะต้องวางเป็นระเบียบและนำเสนอที่ประชุมใหญ่ออนุมัติและส่งให้นายทะเบียนท้องที่เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบก่อน ภายใน ๓๐ วัน

ทั้งนี้ การจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะต้องเป็นการเดินทางเกี่ยวกับกิจการงานของสมาคมนอกสถานที่ตั้งสำนักงานของสมาคมฯ และต้องเป็นคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่สมาคมเท่านั้น ตามประกาศกระทรวงฯ วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ข้อ ๕ (๑) และ (๓)

๒. กรณีสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์สมาชิกของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ แห่งประเทศไทย (สส.ชสอ.)

ประเด็นที่ ๑ กรณี ของ: ██████████ นายกสมาคมฯ เห็นว่า ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยคุณสมบัติของคณะกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ (ฉบับที่ ๒) กำหนดลักษณะต้องห้ามไว้ในข้อ ๓ (๒) (ข) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี (ฉ) ว่าเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ นายทะเบียนท้องที่อาจตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากศาลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องว่าปัจจุบันศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่ เพื่อนำมาตรวจข้อเท็จจริงในการพิจารณาต่อไป

ส่วนกรณี การแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมฯ และการเปลี่ยนตัวกรรมการ ให้ทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่

ในการจัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้น ซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน และเงินสงเคราะห์ หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิก ซึ่งถึงแก่ความตายรวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ กรณีที่สมาคมฯ จัดตั้ง กองทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกสมาคม โดยการนำเงินสะสมของสมาคมไปจ่ายเป็นเงินสมทบ ให้สมาชิกที่เสียชีวิตกรณีเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าไม่พอจ่ายนั้น เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก เงินสะสมของสมาคมฯ ซึ่งมาจากเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง เงินสงเคราะห์ ดอกเบี้ยและเงินที่ได้รับบริจาค นั้น มีไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสมาคม ตามข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ดังนั้น สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ จะมีวัตถุประสงค์นอกจากการฌาปนกิจสงเคราะห์มิได้ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง ซึ่งนอกจากจะขัดหรือแย้ง กับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินการฌาปนกิจสงเคราะห์แล้ว ยังอาจเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๓๐ ซึ่งมีโทษทางอาญาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันอีกด้วย

ประเด็นที่ ๔ การตรวจสอบเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ เห็นว่า สมาคมฯ จะต้องใช้จ่ายในการดำเนินการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เรื่อง วิธีการจ่ายเงิน ค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษา เงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะของคณะกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่ จะต้องวางเป็นระเบียบและนำเสนอที่ประชุมใหญ่ออนุมัติและส่งให้นายทะเบียนท้องที่เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบก่อน ภายใน ๓๐ วัน

ทั้งนี้ การจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะต้องเป็นการเดินทางเกี่ยวกับกิจการงานของสมาคมนอกสถานที่ตั้งสำนักงานของสมาคมฯ และต้องเป็นคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่สมาคมเท่านั้น ตามประกาศกระทรวงฯ วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ข้อ ๕ (๑) และ (๓)

๒. กรณีสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์สมาชิกของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ แห่งประเทศไทย (สส.ชสอ.)

ประเด็นที่ ๑ กรณี ของนายกัก ดอนสำราญ นายกสมาคมฯ เห็นว่า ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยคุณสมบัติของคณะกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ (ฉบับที่ ๒) กำหนดลักษณะต้องห้ามไว้ในข้อ ๓ (๒) (ข) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี (ฉ) ว่าเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ นายทะเบียนท้องที่อาจตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากศาลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องว่าปัจจุบันศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่ เพื่อนำมาตรวจข้อเท็จจริงในการพิจารณาต่อไป

ส่วนกรณี การแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมฯ และการเปลี่ยนตัวกรรมการ ให้ทำได้ โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่

ลงมติรับทราบและพิจารณาอนุมัติ ถ้าหากทางสมาคมได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อบังคับของสมาคมฯ ข้อ ๒๙ วรรคสอง ที่ให้อำนาจในกรณีที่นายกสมาคมไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้อุปนายกที่ได้รับมอบหมายแทนตามลำดับก็ถือได้ว่าชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๒ ระเบียบสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์สมาชิกของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประชุมใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นว่า ระเบียบดังกล่าวมีข้อความในข้อ ๔ วรรคท้าย ข้อ ๕ ข้อ ๖ และ ข้อ ๑๐ ขัดหรือแย้งกับความในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๔๕ คำว่า ผู้แทนสมาชิก ตามมาตรา ๒๕ หมายถึงผู้รับมอบฉันทะจากสมาชิกแต่ละคนให้มาประชุมใหญ่และออกเสียงแทนตนตามมาตรา ๒๗ ไม่ใช่ผู้แทนที่มาจากข้อกำหนดของศูนย์ประสานงาน หรือคณะกรรมการเนื่องจากเป็นสิทธิส่วนบุคคลของสมาชิกแต่ละคนที่จะมอบให้ผู้ใดไปประชุมแทนตนก็ได้ไม่ใช่เป็นตัวแทนของกลุ่มสมาชิกหลายคนตามที่กำหนดในระเบียบ แม้นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่จะรับจดทะเบียนให้แล้ว แต่หากเป็นระเบียบที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็เป็นอันใช้บังคับมิได้

ประเด็นที่ ๓ การใช้จ่ายเงินของสมาคมฯ มีความเห็นดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมสัมมนาโครงการเพิ่มศูนย์ประสานงานและสมาชิก งบประมาณ ๕,๙๐๐,๐๐๐ บาท เป็นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้มีหลักฐานว่าได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามข้อ ๕ (๑๔) ของประกาศกระทรวงฯ

- เงินค่าทำงานล่วงเวลาของเจ้าหน้าที่สมาคม สามารถจ่ายได้เนื่องจากเป็นรายการค่าใช้จ่ายตามข้อ ๕ (๒) ของประกาศกระทรวงฯ แต่จำนวนเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (เดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท) เป็นเงินที่สูงจนเกินไป ขอเรียนว่างานของสมาคมควรจะทำในช่วงเวลาปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เว้นแต่กรณีมีงานฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่งเป็นครั้งเป็นคราว

- การซื้ออาคารเพื่อเป็นสำนักงาน สมาคมฯ สามารถจัดซื้อได้เนื่องจากเป็นรายการค่าใช้จ่ายตามข้อ ๕ (๗) ของประกาศกระทรวงฯ

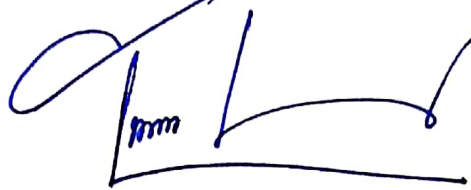
- ระเบียบสมาคมฯ ว่าด้วยกองทุนเพื่อความมั่นคง พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ชดเชยเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าไม่พอจ่ายของสมาชิกลาออก และเพื่อนำรายได้ที่เกิดจากกองทุนมาใช้เป็นสวัสดิการ หรือช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ซึ่งขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์หรือหลักการของการฌาปนกิจสงเคราะห์ ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๘ วรรค ๒ เพราะที่มาของเงินกองทุนฯ โดยนำเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าชดเชยของสมาชิกที่ลาออกหรือที่สิ้นสุดการเป็นสมาชิกภาพ และกลับมาเป็นสมาชิกใหม่ การนำเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าชดเชยของสมาชิกที่สมัครใหม่แต่มีอายุเกินเกณฑ์ตามข้อบังคับ และนำเงินของสมาชิกอุทธรณ์ที่ไม่ได้ไปคำนวณการจ่ายเงินสงเคราะห์ศพ และเงินอื่นๆ รวม ๘ รายการ กล่าวคือ ถ้าสมาชิกที่สิ้นสุดสมาชิกภาพไปแล้วไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินใดๆ ให้กับสมาคมฯ หากมีความประสงค์ที่จะสมัครเป็นสมาชิกใหม่อีกครั้ง ต้องจ่ายเงินค่าสมัคร ค่าบำรุงประจำปีและเงินสงเคราะห์ดังเช่นสมาชิกใหม่ทุกประการในขณะที่เงินสงเคราะห์ล่วงหน้าชดเชยของสมาชิกที่สมัครใหม่แต่มีอายุเกินเกณฑ์

/ ตามข้อบังคับ ...

ตามข้อบังคับนั้น นอกจากจะขัดหรือแย้งกับข้อบังคับกรณีที่มีอายุเกินเกณฑ์ตามข้อบังคับของสมาคมแล้ว
ยังอาจเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๓๐ ซึ่งมีโทษทางอาญาตามมาตรา ๖๔ อีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางจินตนา จันทร์บำรุง)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
นายทะเบียนกลางสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

กลุ่มเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงฯ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๙